

KIILI LEHT

KIILIVALLA AJALEHT / WWW.KIILIVALD.EE

NR 10

DETSEMBER 2024

„Liikumine ja võistlemine peavad olema lõbusad ning andma lastele positiivseid emotsioone.“

Janar Sakk,
Tallinna Ülikooli õppejõud

Meenutus esimesest jõuluballist.

Rõõmsaid noote ja hoogsaid samme – jõulukuu täis melu

☉**Detsember on käes ja jõuluoootus täidab õhku rõõmu ja elevusega. Kiili vald tervitab pühadehooaega rohkete sündmuste ja pidustustega, mis pakuvad midagi igale maitsele ja vanusele. Olgu selleks tants, muusika, kogupereüritused või traditsioonilised jõlulingituste laadad – igaüks leiab siin midagi meelepärast.**

Kuldar Pajula,
rahvamaja kunstiline juht

Eakate ja erivajadustega inimeste jõulupidu

7. detsembril kell 11.00 toimub Kiili Rahvamajas traditsiooniline jõulupidu eakatele ja erivajadustega inimestele. Kõik on oodatud! Jõulupeo raames astuvad üles Kiili valla kollektiivid, sealhulgas esinejad Kiili Rahvamajast, Kunstide Koolist ja Gümnaasiumist. Üritus on osalejatele tasuta ning pakub mõnusat ajaveetmist jõulumeeleolus. Tulge nautima kaunist prog-

rammi ja ühiselt jõuluaega tähistama!

Jõuluball tuleb taas – seekord veelgi pidulikumana!

Eelmisel aastal toimus rahvamajas esimene jõuluball, mis jäab paljudele osalejatele meelde kui õhtu täis elegantsi, muusikat ja tantsu. Kui ilus oli vaadata peeneid tantsuliigutusi ja nautida kaunitult kujundatud saali, mis õhkas jõuluhõngu! Tänu suurele edule ja positiivsele tagasisidele otsustasime traditsiooni jätkata. Seekord kasutame ära võimalust korraldada jõuluball Vaela lasteaia uues saalis.

Teid ootab ees meelde jääv elamus – muusikalise poole eest hoolitseb Horre Zeiger Bigband, kelle repertuaar garanteerib meeleolu igale tantsupõrandal viibijale. Õhtu jooksul astuvad üles ka tantsijad, kelle seas on erilise tunnustuse pälvinud paar – värsked maailma-meistrid võistlustantsus. See on vaatepilt, mida te kindlasti ei taha maha magada!

Pidulikule õhtule saab kaasa

võtta oma lemmikroad ja -joogid, sest jõuluball on oma isikliku maitse rikastamiseks. Samuti tuletame meelde, et vahetusjalanõud on kohustuslikud, et lasteaia uus saal säiliks laitmatuna ning tantsud saaksid tehtud mugavalt ja väärikalt.

Kohtume 7. detsembril kell 20.00 Vaela Lasteaia, et nautida tantsulist jõuluõhtut!

Tantsuga talvesse – rahvatantsijate pidu

8. detsembril kell 15.00 toimub Kiili Rahvamajas rahvatantsupidu „Tantsuga talvesse“. Selle aasta sündmus on eriti eriline, sest tähistatakse Kiili kõige pikema ajalooga rahvatantsurühma Kiili Ago ja Mummu-Liine sünnipäeva. Rühma tantsuõpetaja Triin Aas meenutab, kuidas aastate jooksul on tantsumemmed taadid osa võtnud kõikidest maakonnas ja oma vallas läbi viidud tantsuüritustest, käinud esinemas nii naabervaldades kui ka teistes maakondades. „XXII tantsuga talvesse“ pidu töötab tulla meelde jääv: sünnipäeva-

last tulevad tantsuga toetama kohalikud rahvatantsurühmad Kiilitar, Kiili Keerulised, Kiili Kirjud ja Kangru Kiired ning kaudgemaalt tantsusõbrad Jüri Lustilised ja Saku Pangviina. Pillimänguga toetab tantsu noorte rahvapillirühm Kiili Kandled ja Karmoškad. Kokku on esinejaid üle saja! „Kui ainult rahvamaja seinad vastu peaksid!“ muigab Aas, kutsudes kõiki pidustustele kaasa elama.

Heategevuslik jõululaat koolis
Jõulumeeleolu jätkub juba 14. detsembril, mil leiab aset traditsiooniline heategevuslik jõululaat. Kell 11.00–14.00 kohtuvad Kiili Gümnaasiumis kohalikud ettevõtted, õpilased ja teised Kiili valla elanikud, et kogukonnana koos jõuluaega nautida. Peo avavad Ivo Linna ja Robi Salumets. Laadalt leiab mitmekülge valiku jõlulingitusi, käsitööd, maitseid hõrgutisi ja palju muud. Ka erinevaid töötubasid. Kui teil on midagi, mida soovite müüa või jagada (käsitöö, kasutatud raamatud, jõu-

lukaunistused, oskused töötubade näol, küpsed või muud unikaalsed), siis registreeruge, et müügikoht jõululaadal kindlustada. Kohatasu ei ole. Heategevuslik jõululaat kogub annetusi tulekahjus kodu kaotanud perekonna toetuseks. Lisainfo: huvijuht@kiili.edu.ee.

Kiili alevi jõuluaed avab ukseid jõulumuusika ja tantsuga

Peale jõululaada külastamist saab veidi hinge tõmmata, ent juba sama päeva õhtul kell 18.00 muutub Kiili alev pidulikult helendavaks jõulumaailmaks – avame traditsioonilise jõuluaia rõõmsa ja meeleoluka jõuludiskoga, mis kestab kuni 21.00. Õhtut saadavad säravad tuled ja mõnus jõulumuusika, mis loob südantsoojendava pühadetuunde. Jõuluaed jääb avatuks kuni 26. detsembrini ning igal õhtul täidab selle jõuludele omane muusika ja valgusmäng. See on ideaalne koht, kus koos pere ja sõpradega nautida jõulumeeleolu ning osa saada maagilisest atmosfäärist.

Et teada saada, milliseid üllatusi jõuluaed veel pakub, jälgige Kiili Rahvamaja kodulehte, Facebooki ja kiilikalender.ee.

Aastalõupidu esmakordselt Kiili spordihoones

Aasta lõpetab 28. detsembril Kiili spordihoones meeleolukas aastalõupidu. Spordisaal saab täiesti teistsuguse väljanägemise. Kas te olete selleks valmis? Õhtut juhivad Arlet Palmiste ning esineb ansambel 2 Quick Start. Menukal aastalõpu peol astuvad lisaks bändile veel üles Siim Koppel oma UV-trummi-show'ga ja aegumatuid hitte mängib videodiskol VDJ Martineero. Üllatusesineja! Üles on seatud klassikaline fotoboks ja 360° fotoboks. Külalisi ootavad ka saabudes tervitusjook ja laual supistid. Laudade broneerimiseks tuleb eelnevalt fienta.com keskkonnast soetada piletid.

Ürituste täpsem info: www.kiilikalender.ee.

Tulge ja jagage jõulurõõmu Kiili südames – ootame teid kõiki!

KIILI VALD

Kestev ja kodune

06.12 Kiili Kunstide Kooli jõlukontsert
07.12 Eakate jõulupidu
07.12 Kiili valla jõuluball
08.12 XXII Tantsuga talvesse
14.12 Heategevuslik jõululaat
28.12 Aastalõupidu 2 Quick Start'iga

Kiili alevi jõuluaed

Jõuluaia avamine ja jõuludisko 14.12 kell 18

Jõuluaia kontsert 18.12 kell 17.30

Jõuluvana 15.12, 17.12 ja 22.12 kell 17-19

Päkapikud telgis 16.12 ja 20.12 kell 16.30-18

Loe lähemalt www.kiilikalender.ee

Saku-Kiili mälumäng: vahekokkuvõte

Saku-Kiili mälumängusarjas on toimunud kolm vooru, kus osaleb 15 võistkonda. Praeguse seisuga on edetabeli tipus Nipitirid, teisel kohal Paprika ja kolmandal Nurgalaud.

Eelmise aasta mälumängusarja võitis Kiili võistkond Paprika, kes hoiab tänavugi tugevat positsiooni. Järgmine

voor toimub 16. detsembril 2024 kell 18.30 Kiili Gümnaasiumi sööklas, kus võistkonnad jätkavad võidujoosku punktide kogumiseks.

Sarja võitja selgub 17. märtsil 2025 Sakus toimuvast finaalis. Kõik huvilised on oodatud kaasa elama! | **Kuldar Pajula**

Loodi vanemaealiste nõukogu

Novembri alguses asutati Kiili valla vanemaealiste nõukogu. Kohtumisele oli kutsutud teadmisi ja kogemust jagama Rae valla vanemaealiste nõukogu esimees Agu Laius.

Järgmine Kiili valla vanemaealiste nõukogu kohtumine toimub 8. jaanuaril 2025, mil valitakse nõukogu esimees ja aseesimees ning kinnitatakse põhimäärus.

Kui tunned, et soovid kaasa lüüa vanemaealiste nõukogu töös, võta palun ühendust valla sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Ann Vahtramaega, tel 5830 8395 või ann.vahtramae@kiilivald.ee | **KL**

Järgmine kohtumine
8. jaanuaril 2025 kell 15.00
vallavalitsuse ruumides
Nabala tee 2a, Kiili alev.

Aastalõpumõtted

Aimur Liiva,
vallavanem

Paslik oleks alustada sellest, et globaalses plaanis on kätte jõudnud rahutud ajad ning need ei ole jätnud mõju avaldamata ka meie riigi majandusele ja eluolule, kohalikele omavalitsustele ja inimestele, kes siin elavad. Ühest küljest väljendub see üldises ühiskonna närvilisuses ja kõrges konfliktisuse tasemes, teisest küljest tulevikku puudutavas ebakindluses, kolmandaks ka lihtsalt kerkinud hindades poeriulil jne. Poliitikute soov pakkuda rohkem, kui majanduslikud võimalused tegelikult lubavad, on viinud riigirahanduse paigast ning napib neid, kes julgesid teha ebapopulaarseid, kuid vältimatult vajalikke otsuseid.

Kõik see on kokku langenud Eesti rahva ees seisva kõige suurema väljakutsega, mille on tekitanud minevikus sündinud jäänud lapsed ning mis iga ülejäämise põlvkonnaga võimenduma kipub, tihti ka muude faktoritega koosmõjus. Liiga kaugele ajalukku tagasi pole mõtet minna, piisab faktist, et nt 1990-ndatel sündisid lapsed peaaegu kaks korda vähem kui 1980-ndatel. See omakorda on tekitanud olukorra, kus 2024. aastal jääb riigis sündide arv juba alla 10 tuhande ning langetrend on nähtav isegi Raes ja Kiilis, mis on Eesti mõistes väga noore elanikkonnaga.

Omavalitsustele Tallinna ja Tartu lähiümbrusest kaugemal tähendab see pensionieas inimeste arvu kasvu, tööealiste arvu vähenemist ja järjest vähem lapsi. See omakorda tühjenevaid lasteaedu ja koole ning maksutulu vähenemist. Riik loomulikult peab sellele kuidagi reageerima ja on asunud probleemi lahendamata tulust järele mõeldes omavalitsustelt hädas olevatele ümber jagades (nn Robin Hoodi meede). Selle valiku üle võib loomulikult vaielda ja õigus on ka neil, kes ütlevad, et igal pool ei ole siamaani tehtud vajalikke otsuseid koolivõrku või muud silmas pidades ning ressursikasutus ei ole alati optimaalne. Aga fakt on ka see, et viimase 20 aasta jooksul on Tallinna elanikkond suurenenud ca 70 tuhande inimese võrra muu Eesti arvelt ning „kuldse ringi“ elanikkond omakorda ca 60 tuhande inimese võrra Tallinna arvelt.

Võib-olla kõige paremini ilmetab seda olukorda näide, et kui veel 2017. aastal haldusreformi ajal oli Kiili vald 79 Eesti omavalitsuse hulgas elanike arvult 73. kohal, siis täna juba 49. ja probleem ei ole siin mitte Kiili valla kasv, vaid elu vaikne hääbumine mujal. Lõpuks on see ka julgeolekuprobleem, rääkimata muust ning illusioonid elamine, et see meid ei puuduta, on enesepettus.

Tasakaalupunkti otsides

Kui vaadata konkreetseid kümnepäevaseid rahvastikuandmeid, siis on 2024. aastal Tallinnas ja Harjumaal elanike arv kasvanud nappi 1300 inimese võrra, millest Tallinna osa on linna suurst arvestades kõigest 592 ja Kiili tugev 267. Enamikes omavalitsustes on hoopis kahanemine (sh Viimsis ja Sael) ning mõnes väiksem kasv, kui on olnud nende

tavapärane sündide arv. Kiili vald paistab silma erandina ja sellel on ka omad põhjused, mis paraku pole igikestvad. Kinnisvaraanalüütikute artikleid lugedes võiks samal ajal arvata, et elanikke peaks piirkonda tulema veel juurde kümnestes tuhandetes ja lõppu ei paista. Vastuseta on siiski küsimus, et kuskohast nad tulevad ja kas neil on ka laenuvõimekus, et võtta vastu taevasse kerkinud hindade väljakutse.

Siinsete omavalitsuste jaoks ei ole senise raju kasvu asendamine mõeldukaga või mõneks ajaks peatumine tegelikult halb, sest see annab võimaluse lahendada kuhjunud probleeme. Stabiilsemas olukorras on võimalik paremini ette näha vajadusi ja neid ka tagada. Stabiilse omavalitsuse näiteks võib Harjumaalt tuua Keila, kus aastaid umbes 10 tuhande juures püsinud elanike arv on andnud võimalusi ka paljude muuks kui vaid lasteaia- ja koolikohtade loomine. Kõige õnnelikum olukord ongi see, kus laste, tööealiste ja pensioniealiste vahel valitseb loomulik tasakaal ja maksumaksjad on oluliste teenuste pakkumiseks piisavalt. Kui tasakaal läheb väga paigast ära, siis juhtub mõne aja pärast nagu „Nukitsamehe“ filmis, kus „alguses oli kõik üle ja pärast oli kõik puudu“. Lihtsalt lasteaedadega juhtub vastupidi, eriti kui mõnes omavalitsuses on neid maju saanud demograafilise plahvatuse laineharjal tervelt 14 vms. 20–30 aasta pärast on kõige suurem elanikkonna grupp nii Kiilis kui ka naabrite

juures pensioniealised inimesed oma hoopis teistsuguste vajaduste ja ootustega ning sellega aru saamiseks ei pea olema rahvastikuteadlane.

Mida on loota uuel aastal?

Suurematest investeeringutest tuleb 2025. aastal nimetada hiljuti omandatud Nabala tee 2 hoone renoveerimist Kiili kooli gümnaasiumiosa tarbeks, mis plaanide kohaselt avab ukse 2026. aasta sügisel. Hetkel toimub projekteerimine ja ehitushanke saab välja kuulutada enne suve. Investeeringuteks on võimalik kasutada ka laenu raha ning selle koolile väga vajaliku ruumi juurde tekitamiseks on laenuvõimekus valal olemas. Väiksemaid töid on plaanis teha nii olemasolevate hoonete remondi, teedehoiu kui tänavavalgustuse vaates, aga neid siinkohal eraldi üles lugema ei

hakka.

Suurimaks lähiaastate väljakutseks võib prognoosida jäätmemajandusega seonduvat. Riik planeerib valdkonnas olulisi muutusi, aga hetkel puudub selgus, kas need kõik on ka omavalitsuse ja elanike jaoks mõistlikud ja ratsionaalsed ning päris elus tööle hakkavad.

Kiili valla finantsolukord on üldises Eesti omavalitsuste võrdluses täna tugev, kuid omad väljakutsed on meilgi. Raha saab iga vald riigilt ja lõviosa sellest moodustab üksikisiku tulumaksu osa. Teatud summa antakse meile ka kooliõpetajatele palkade maksmiseks ning laekub ka maamaks, mis moodustab ca 2% tulust. Ülejäänud tulupool on juba päris marginaalne. Selle rahaga tuleb üleväl pidada lasteaedu ja koole, parandada ja hooldada teid, valgustada tänavaid ning üldse pakkuda avalikku teenust alates sotsiaalhoolekandest kuni raamatukoguni, sh hariduskulud moodustavad kõigest kokku üle 70%. Kuna väga väikese ajavahega on meil valminud kaks lasteaeda, siis on tulnud juurde ka palju lasteaiaõpetajaid ning üldised palgakulud on seeläbi hüppeliselt kasvanud. Lapsevanema makstav lasteaia kohatasu katab teatavasti alla 20% tegelikult kuludest ja ülejäänud ca 80% on vaja katta üldisest maksutulust, sh Kunstide

Kooli puhul isegi üle 90%. Kokkuvõttes on palgasajate arvu märkimisväärne kasv tekitanud olukorra, kus valla püstitatud katavad küll püskulud, nagu riigi kehtestatud reeglid ette näevad, aga võimalus töötasu kasvaks on äärmiselt piiratud. Hea uudis on, et me saame selle väljakutsega hakkama ning paari aasta perspektiivis on olukord jälle tuntuvalt parem.

Kultuurielu ja sport

2024. aastal osalesid valla kollektiivid Harjumaal laulu- ja tantsupeol ja 2025. aastal on tulemas juba suur pidu, kuhu kvalifitseerumine on loodetavasti sama edukas. Ilusaks traditsiooniks on kujunenud kogukondades toimuvad kohvikutepäevad, millest suurim on Kiili alevi toimuv augustikuine tänuüritus, kontsert ja „Kesk-põrandale kokku“ pidupäev. Kiili kultuurielu tasub järjest rohkem silmas pidada, kontserte ja ettevõtmisi toimub aastaringelt ja erinevates paikades, sh vastvalminud Vaela lasteaia saalis.

Koostöös erasektoriga on juurde on tulemas ka spordirajatis – kevadel avab Veski tänaval ukseid tennise- ja padelihall koos suure jõusaali ja paljude muude kaasnevate teenustega ning omad laiene misplaanid on ka Luige keskuse piirkonnas. Suurimaks väljakutseks saab olema Kiili alevi keskosa planeerimine koostöös Coopiga, et saavutada kõiki osapooli rahuldav lahendus jalakäijatele, kergliiklejatele ja autoliiklusele ning tagada piiratud ruumi tingimustes parkimisvõimalus.

Meile pole antud nii kuulsusriikast ajalugu kui mõnele teisele paigale ega vaatamisväärsusi, mille abil oleks võimalik otsest või kaudset rahalist kasu saada. Kiili valla väärtus on noored, haritud ja teotateliised inimesed ning suurepärane asukoht nii elamiseks kui ka ettevõtluse edendamiseks. Võib liialdamata öelda, et Kiili vald on tugev ja tubli tänu oma elanikele.

Lõpetuseks tagasihoidlik lootus, et inimesed saaksid rahu enda sisse tagasi ja mõistaksid seda, mille üle on põhjust päriselt õnnelik olla – terved suhted, soe tuba, toit laual ja turvatunne, mis on eeskätt kõigi meie endi teha.

Võib liialdamata öelda, et Kiili vald on tugev ja tubli tänu oma elanikele.

Poliitikute soov pakkuda rohkem, kui majanduslikud võimalused tegelikult lubavad, on viinud riigirahanduse paigast ning napib neid, kes julgesid teha ebapopulaarseid otsuseid.

Esita 2024. aasta Kiili valla:

AASTA TEGU

Tiitel antakse füüsilisele isikule, juriidilisele isikule või seltsingule, kes on aasta jooksul silmapaistvalt toonud Kiili valla elanikele läbiviidud olulise tegevuse või sündmusega.

AASTA PÄRL

Tiitel antakse füüsilisele isikule silmapaistva tegevuse või saavutuse eest.

AASTA KULTUURITEGIA

Tiitel antakse füüsilisele isikule või kollektiivile, kes on saavutanud aasta jooksul silmapaistvaid tulemusi Eesti meistrivõistlustel või rahvusvahelistel võistlustel ja konkurssidel.

AASTA SPORTLANE/SPORDIVÕISTKOND

Tiitel antakse füüsilisele isikule või võistkonnale, kes on saavutanud aasta jooksul silmapaistvaid tulemusi Eesti meistrivõistlustel või rahvusvahelistel võistlustel.

Kandidaatide esitamise tähtaeg 7. jaanuar 2025
info@kiilivald.ee

Ettepanek peab sisaldama kandidaadi andmeid ja põhjendust, miks isik/võistkond/kollektiiv/tegu tiitlit väärrib.

KIILI VALD

Väljaandja **Kiili Vallavalitsus**, Nabala tee 2A, Kiili alev, Kiili vald, Harjumaa. Toimetaja **Kristi Lehist** | E-mail ajaleht@kiilivald.ee | Reklaam ja kuulutused reklaam@mkmeedia.ee | Telefon **5688 8797** | Kojukanne **OMNIVA** (info@omniva.ee)

Lehetoimetusel on õigus kaastöid nende selguse mõttes toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Toimetaja ega väljaandja ei vastuta kaastööde autorite või allikate esitatud seisukohtade õigsuse ja arvamuste eest. KIRJUTA ARVAMUS VÕI KOMMENTAAR: märkad oma koduvaldas midagi, mis silma riivab või rõõmu teeb; tahad midagi välja öelda, mis hingel on, kedagi kiita või laita; arvad teadvat, mida saaks paremini teha kui seni ja tahad oma arvamust kõigi Kiili valla elanikega jagada? Kirjuta oma arvamusi või kommentaari aadressile ajaleht@kiilivald.ee ja see võib leida tee Kiili Lehe arvamusküljele.

Lehe kojukannet teostab Omniva.

Kui ajaleht ei ole jõudnud teie postkasti, palume pöörduda tel 661 6616 (E-R 9-20; L, P ja riigipühadel 9-15) või e-kirja teel info@omniva.ee. Vallaleht ilmub korra kuus kuu alguses, v.a jaanuaris ja augustis.

NB! Jaanuarikuus lehte ei ilmu. Järgmine leht jõuab postkasti veebruaris. Kaastöid ootame hiljemalt 24. jaanuariks.

Haridusleppest laiemalt

☛ **Novembrikuu volikogu istungi otsustati enamushääletage riikliku haridusleppe allkirjastamist mitte heaks kiita. See oli ka Kiili kooli õpetajate ühine seisukoht.**

Ruth Pikkorainen,
Kiili Gümnaasiumi direktor

Haridus- ja Teadusministeerium saatis 8. oktoobril haridusleppe lõpliku versiooni läbirääkimiste osapooltele allkirjastamiseks. Kiili vald soovis enne leppe allkirjastamist kooli seisukohta ja arvamust. Haridusleppes kirjapandule said kaasa rääkida kõik Kiili Gümnaasiumi õpetajad. Ühised seisukohad edastati valdavalitsusele ja hariduskomisjonile. Õpetajate ühine seisukoht haridusleppes osas on, et seda ei peaks allkirjastama, kuna lepe sellisel kujul ei täida seatud eesmärgi, on ebamäärane ning ebaselge. Kiili Gümnaasiumi õpetajad töid välja alljärgnevad leppes esinevad puudused.

Ebaselge rahastusmudel

Lubatakse lisaraha. Haridustöötajate Liit kirjutab oma lehel nii: „Lepe näeb ette riigi osaluse suurendamise õpetajate palgafondis, suurendades diferentseerimisfondi osa kuni 24%-ni aastaks 2028. Samuti püüdleb lepe, et vähemalt 60% hariduse jooksvatest kuludest suunatakse õpetajate palgakasse.“

Teame kõik, et seda lubadust täna riigieelarve strateegias kokku lepitud numbrid ei kinnita. Olemasolevat rahastusmudelit ei muudeta ning ei võeta selget vastutust. Jääb mulje, et kõik hoovald on KOV-ide käes. Sisuliselt toimub omavalitsuste ja õpetajate vastandamine, mis on väga taunitav.

Õpetajate töökoormus

„Haridusleppe osapooled võtavad eesmärgiks, et täistööajaga (35 tundi nädalas) töötava õpetaja nädalas antavate kontaktundide soovituslikuks mahuks loetakse

üldjuhul 21, aga mitte rohkem kui 24 arvestusliku pikkusega õppetundi (45 minutit). Õpetaja tegeliku kontaktundide mahu kokkuleppimisel tuleb võtta arvesse iga juhtumit eraldi, pidades silmas õpetaja kogemust, õpetatavat ainet ning klasside suurust.“

Ka tänasel päeval pole see kuidagi teisiti – ikka lepatakse iga juhtum eraldi kokku. On aga täiesti ebaselge, kust võtta juurde koolides juba tänasel päeval puuduv suur hulk õpetajaid. Õpetaja tööd peetakse liiga raskeks ning palga ja töökoormuse vahel puudub tasakaal. Tunni-koormuse vähendamine ei lahenda probleemi, sest probleem on hoopis mujal.

Hariduse pideva ümberkorraldamise ning uutmise ja muutmise tulemusena on märkamatu, kuid järjekindlalt õpetaja töö sisu märkimisväärselt muutunud. Lisaks sellele, et õpetajalt oodatakse oma aine laitmatut tundmist ja õpilaste kõrgel tasemel õpetamist (seda mõõdetakse erinevate edetabelitega), on märkamatu lisandunud kohustusi, milleks suuremal osal õpetajatest puudub ettevalmistus ja vajalikud oskused. Üle kümne aasta tagasi kehtestati nõue kaasavale haridusele. Selleks, et klassiruumi harkavad aasta-aastalt lisanduma järjest keerukamate käitumisprobleemidega õpilased, polnud keegi valmis. Õpetajakoolitus ei valmista ka tänaseid õpetajaid ette neid erivajadusi märkama, eristama, nende õpilastele erineval moel ja meetodil läheneda, neid tulemuslikult õpetama... Aastaid on koolid püüdnud märku anda, et selline süsteem ei toimi, professionaalset abipersonali ei ole piisavalt ja õpetajad ei tule lisakoormusega toime.

Kümmekond aastat tagasi li-

sandus koolidele kohustus viia läbi vähemalt kord aastas lapse ja tema vanematega arenguvestlus, juhendada õpilaste loov- ja uurimistööd, rakendada kujundavat hindamist, tagasisidetada kirjalikke töid, kujundada igale õpilasele individuaalne õpitee, koostada individuaalseid õppekavasid, kooli õppe- ja ainekavasid.

Nimetatud ülesannetele lisanduvad tööde parandamine, tundide planeerimine, õpilaste eksamiteks ja õpilasevõistlusteks ettevalmistamine, ainekonsultatsioonid, järeletood, kooli-üritused, enesetäiendamine ja koolitustel osalemine, suhtlemine lapsevanematega, ainealane koostöö kolleegidega jms.

See ei ole lõplik loetelu kõigest, mida sisaldab õpetaja igapäevane töö. On naiivne arvata, et kogu see töö võiks mahtuda 35 nädalatunni sisse ja saada tehtud tööaja sees. Kui riik sisuliselt mõttes õpetaja tööd ei vähenda, pole sellisel sisutihjal lubadusel vähimatki mõtet.

Õpetaja karjäärimudel

„Haridusleppes lepivad osapooled kokku, et üldhariduses töötavatele kvalifikatsioonile vastavatel õpetajatel on 1. jaanuarist 2026 neljaastmeline karjäärimudel: 1. aste – alustav õpetaja; 2. aste – õpetaja; 3. aste – vanemõpetaja; 4. aste – meisterõpetaja.“

Aastatel 2026–2028 on kavas sisse viia õpetaja karjäärimudeli astmete palga alammäära koefitsient, mis jaguneb nii: alustav õpetaja 1,0, õpetaja 1,0, vanemõpetaja 1,1, meisterõpetaja 1,3.“

Punkti on esitletud positiivse ja õpetaja tööd väärtustava võimalusena. Paraku on aga sahtlipõhjust välja tõstetud vana ja mitte just liiga hästi toiminud mudel. Aastal 2013 rääkis tolleaegne minister ajaleheveerul nii:

Foto: Siim Vaikna

Haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo kinnitas usutluses Eesti Päevalehele, et õpetajatel pole aukraade vaja ning seetõttu saadabki uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus metoodikute ja vanemõpetajate atesteerimist ajalukku.

Aaviksoo sõnul on uue kooliseaduse üks eesmärk muuta õpetajaamet vähem bürokraatlikuks, et õpetajal oleks samasugused töölepingud nagu teistel ning et õpetajal oleks garanteeritud kuupalk, mis lisaks püstitajalundidele arvestaks ka muud tööpanust, vahendab BNS Eesti Päevalehe artiklit.

„Oleme seda meelt, et nagu enamikul teistelgi aladel, on töö tulemuslikkus see, mis näitab õpetaja kvalifikatsiooni,“ rääkis Aaviksoo.

Uus järkude süsteem nõuab kahele viimasele astmele pürgijatel märkimisväärselt palju koolist väljapoole tööd.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus näeb õpetaja kompetentside hindajana praegu koolijuhti. See on mõistlik ja vähekulukas süsteem. Rakenduv karjäärimudel võtab koolijuhilt autonoomsuse, tekitab juurde lisatööd ja bürokraatiat, ei väärtusta kuidagi õpetaja tööd. Alustava õpetaja ning õpetaja palgatase ei erine, kuigi 1. astmel omandab õpetaja oma töös alles esimesi kogemusi, aga 2. astmel on ta oma õpilastele juba professionaalne õpetaja. Hetkel on koolijuhil võimalik leppida õpetajaga

kokku tema tööpanusest lähtuv töötasu, mida diferentseerimisfondi ja olemasolevate finantside piires saab tagada. Järga riikliku süsteemi taasloomine kaotab paindliku, lihtsa ja autonoomse palgasüsteemi rakendamise võimaluse.

Väga murettekitav ja vastuoluline on info, kuidas ja kellele karjäärimudel siis ikkagi rakendub. Haridustöötajate Liidu lehel on alljärgnev teave:

„Riiklik karjäärimudel – siduv ja üleriigiline rakendamine: Haridusleppe allkirjastamisega kehtestatakse riiklikult neljaastmeline karjäärimudel ning see rakendub üleriigiliselt, olenemata sellest, kas ja kui paljud kohalikud omavalitsused lepingule alla kirjutavad. See tähendab, et kõikide üldhariduskoolide õpetajad saavad ühetoolise karjääristruktuuri, mis jagab õpetajaameti karjääriastmeteks (alustav õpetaja, õpetaja, vanemõpetaja ja meisterõpetaja), määrates iga astme pädevusnõuded ja palgakoefitsiendid. Õpetajatele annab see mudel pikaajalise kindlustunde, mis on oluline kauaoodatud saavutus.“

Ehk siis tundub, et taas kehtestab riik jõupositsioonilt dokumendi, mis sisuliselt mõttes ei tee õpetajate olukorda kuidagi lihtsamaks või õiglasemaks.

2024. aasta jaanuaris kirjutasin põhjustest, miks Kiili Gümnaasiumi õpetaja streigib. Juba siis tõi välja selle, et õpetajad ei streigi väikese palga pärast.

Streikima sundis õpetajaid asjaolu, et lisanduv tööülesannete ja kohustuste hulk viib ületöötamise, läbipõlemise ja motivatsiooni languseni. Õpetajad on pikki aastaid tundnud, et nende töö pole riigi tasandil piisavalt väärtustatud. Seda mitte vaid madala palga tõttu, vaid hoopis tuntavamalt selle tõttu, et õpetajal ja koolil on aasta-aastalt vähem õigusi ja rohkem kohustusi. Kahjuks aga kandis kogu streik vaid ühte kõlavat loosungit – õpetajad soovivad suuremat palka. See tekitas ühiskonnas hukkamõistu ja häbimärgistamist. Piinlik oli...

Sama on toimumas praegu. On tore, et paljud omavalitsused ei olnud nõus lepet sellisel kujul allkirjastama. See on kiirustades tehtud dokument, hea tahete lepe, mis seaduse mõttes ei kohusta millekski. Ebamääraste lubaduste tagant kumab tuntuvalt see, et riik lükkab suurema osa vastusest omavalitsustele, lubamata samas lisarahastust. Kiili Gümnaasiumi õpetajad ei ole nõus sellise ebamäärasusega – me oskame lugeda ja oskame eristada olulist ebaolulisest. Paraku on selles leppes vaid rida halvasti läbi mõeldud ja katteta lubadusi.

Kokku võiks võtta selle kõik Elva linna abivallavanema Heiki Hanseni sõnadega: „Hariduslepe sellisel kujul on kogum kõlavaid lubadusi, mille täitmiseks riik realselt eelarvelisi vahendeid eraldada ei kavatse!“

Kiili valla jõuluball

Vaela lasteaia saalis
7. detsember 2023
20.00

Kiili Rahvamaja kutsus kõiki tantsulisele jõulupeole.
Muusikat mängib armastatud tantsuansambel

HORRE ZEIGER BIGBAND

Õhtu peomeeleolu jäädvustab fotograaf

Kiili Rahvamaja Piletid alates 13 EUR FIENTA.com

Kiili Gümnaasiumi heategevuslik jõululaat

14. detsembril 11.00-14.00 Kiili Gümnaasiumi spordihallis

Laada avavad ning jõulumeeleolu loovad Ivo Linna ja Robi Salumets!

Lisaks:

- Töötod ja kohvikud
- Esinejaid Kiili Gümnaasiumist, rahvamajast ja Kiili Kunstide Koolist

Laadal kogume annetusi tulekahjus kodu kaotanud perekonna toetuseks.

Ootame õpilasi, Kiili valla elanikke ja kohalikke ettevõtjaid müüma.

Registreerimine

Kingiostud internetis: ole ohtudest teadlik

☉ **Kohe on kätte jõudmas Eesti rahvakalendris aasta üks tähtsamaid pühi – jõulud. Traditsiooniliselt kingitakse jõuludel enda jaoks kallitele inimeste kingitusi. Jõulud peaksid olema ilus aeg – vee-detakse koos aega, küpsetatakse piparkooke ja tuntakse rõõmu üksteise seltskonnast.**

Triin Škubel,

Lääne- Harju politseijaoskonna grupijuht

Kahjuks on osa inimeste jaoks on jõulud seotud ka kurvemate emotsioonidega. Inimesed pöörduvad kingituste soetamiseks interneti, kuid tihti jääda- se soovitud esemest ilma, saada- kse vale või katkine teabesse. Üksnes omapoolsete turvaliste sammudega internetikesk- kon-

nas saate kaitsta oma isiklikke andmeid, privaatsust ning enda kasutuses olevaid seadmeid. Kõige suuremat rõhku palume panna sellele, et mitte kellelegi ei edastaks pilte ega andmeid oma pangakaartidest. Kui inime- ne on sattunud olukorda, kus on mingil põhjusel sista- nud fiktiivsele koduleheküljele pangakaardil oleva teabe või edastanud selle kolmandale isi- kule, siis palume esimesel või- malusel pöörduda panga poole kaardi sulgemiseks ning võtta kasutusele uus kaart.

Eesti enim kasutatud sot- siaalmeedia platvormidel (nt Facebook, Instagram) võib pi- devalt sattuda fiktiivsete in- ternetipoe reklaamidele, mis suunavad fiktiivsele interneti- leheküljele. Taoliste lehekül- gede eesmärk on pangakaardi- andmete omastamine. Enne internetipoest tellimuse tege- mist soovime seda aadressi kontrollida. Seda saab teha veebilehel www.scamadvisor.com. Sealt saab informatsiooni, kui turvaline on lehekülg ja kas

selle kohta on kasutajad esita- nud kaebusi. Mida madalam on usaldusskoor, seda tõenäolis- malt on tegemist fiktiivse le- hega ning madalaskoori puhul soovime tungivalt kaaluda tehingu ära jätmist. Suure tõe- näosusega võib tegemist olla õngitsuslehega, mille eesmärk on omandada pangakaardi andmeid.

Selleks, et kõrvalistel isi- kutel puuduks võimalus teha pangakaardiomaniku tead- mata tehinguid soovime deaktiveerida pangakaardidel internetimakse võimekus. Sel- le tegevusega ei piirata tava- maksete teostamist, vaid ai- nult pangakaardi andmetega teostatavaid makseid. Ehk kui internetimaksed on aktiveeri- tud, siis juhul, kui kolmas isik omandab kaardil oleva teabe, saab ta kaardi andmeid kasuta- des teostada makseid. Kui aga internetimaksed on deaktivee- ritud, siis neid makseid teha ei saa. Internetimakseid saab iga- üks internetipangast aktiveeri- da ja välja lülitada. Täpsemate

juhiste jaoks soovime vajadu- sel pöörduda oma panga poole. Ühtlasi pöörame tähelepanu asjaolule, et kaardandmeid ei saa üksnes internetikelmid ära kasutada. Juhul, kui kaart kao- tatakse ning kaardil on aktivee- ritud viipe- ja internetimaksed, on leidjal võimalik ilma omani- ku nõusolekuta kasutada kogu arvel olevat raha.

Kui tehinguid sooritatakse internetikeskkonnas eraisikute vahel, siis soovime olla samu- ti kriitilised. Tehes tehinguid eraisikutega, loobute vabataht- likult oma tarbijaõigustest ehk garantiist, taganemisõigusest jne. Kui toode, mida ostsite ei vasta lubatule, siis sellised vaidlused lahendatakse Eestis läbi kohtu. Probleemide välti- miseks soovime teha üksnes käest kätte tehinguid, mille käigus saate ise veenduda oste- tava kauba vastavuses.

Üha virtuaalsemaks muutuv keskkond muudab meie elu ja toimetusi aina lihtsamaks. Kuid sellega kaasnevad ka ohud. Oska ohte näha ja ära tunda!

Sõmeru tegemistest

Sõmerlastel on kombeks saa- nud igal kalendrikuul mis- kit ühiselt ette võtta. Igavas oktoobris ei suudetud välja mõelda muud kui ühiskülas- tus Tallinna loomaaeda. Mõte iseenesest igav, sest loomaaia- s käiakse ju niigi. Seetõttu sai ettevõtmisele väike kiiks külge pandud ja tellitud igati vää- rikas ekskursioonijuht. Eks- direktor Mati Kaal näitas ja jutustas meile seiku, millest meil varem aimugi polnud. Mäletsejaid nägime nurga alt, mida poleks varasemalt usku- nudki, ja paljudele muutusid nad nüüd esmakordselt huvi- tavateks. Ka linnud, roomajad ja suurimetajad (ninasarvikud, tiigrid ja elevandid) said juur- de täiendava mõõtme, maa- lides osalejatele neist täiesti uue pildi.

Julgeme teistelegi väga soovitada loomaaiakäiku giidi saatel, sest niiviisi saate aimu asjadest, millest niisa- ma ringi jalutades unistadagi ei oskaks.

Järgmine ühiskülastus on plaanis teha botaanikaeda. Enne kevadet sinna siiski ilmselt asja ei ole. | **Ervin Bernhardt, Sõmeru küla lõuna- servalt**

Foto: erakogu

Kiili ettevõtjad avastasid Paldiski ettevõtlikuskeskkonda

Fotod: erakogu

Kiili ettevõtjad külastasid hiljuti Paldiskit, et tutvuda sealsete ettevõtetega.

Kohtumine algas Paldiski Lõunasadamases, kus külalisi võtsid vastu sadamakapten Peeter Sepp ja **ESTEVE** juht Üllar Raad, kes jagasid ülevaa- det sadama olulisusest piirkon- na arengus, tulevikust ja mine- vikust.

Edasi liikusime Kaupo Sis- asi ja Jussi Ustali juhendamisel külastama kahte Paldiskis tegutsevat ettevõtet – **Zincpot/ Paldiski Tsingipada AS**, mis tegeleb galvaniseerimisteenus- tega, ja **Bestnet AS**, mis on tuntud kvaliteetsete TIKI haa- giste tootjana. Need külastu-

sed pakkusid Kiili ettevõtja- tele inspiratsiooni ning uusi teadmisi.

Päeva haripunktiks oli aga ühine lõuna, kus vestlusringis osalesid Kiili, Saku ja Paldiski ettevõtjad ja Ettevõtjate Liitu- de esindajad. Lääne-Harju val- lalavanim Jaanus Saat tutvustas valla tegevusi ja rõhutas ette- võtluse rolli kohaliku elu eden- damisel.

Kohtumise eesmärk oli edendada ettevõtjate koostööd ja vahetada kogemusi. Sellised kohtumised loovad soodsa pin- nase uute ärisidemete tekkeks ja aitavad kaasa piirkondade ettevõtlikuskeskkonna arengule. | **Heret Annus, Kiili Ettevõtjate Liit**

Luigel avas ukseid uus Hesburger

Novembri lõpus avas Luigel uk- sed uus Hesburgeri kiirsöögi- restoran. Planeeritud on avada juurde *drive-in* kaasamüük, mis on lahti kauem (kell 8–23) kui restoran (9–22). Investeering uude Luige hoonesse oli 1,35 miljonit eurot, restoran on ühe- korruseline (210 m²) ja korraga mahub einestama 44 inimest. Lisaks muidugi *drive-in* võima- lus. Kiirsöögi kohta asub tööle 20 töötajat.

Luige Keskuses on nüüdseks

Foto: hesburger.ee

avatud neli erinevat toitlustus- kohta, mis pakuvad külasta-

jatele laia valikut maitsevateks elamusteks: Kiili Pizza, Sushi-

Mushi ja Korea toidukoht Koko Kitchen ning nüüd ka Hes- burger. Keskuse projektijuht Ardi Roosima sõnul on lähiajal plaan avada veel kaks söögi- kohta – mõnus Aasia toidu- koht ja traditsiooniline kohvik. „Selle mitmekesise valikuga leidub iga külastaja jaoks midagi sobivat. Alates sügisest saab paljudelt Luige Keskuse toit- lustajatelt tellida toitu ka Bolt Foodi vahendusel koju,“ sõnas Roosimaa. | **KL**

Videviku viisid Vaelas

24. novembril toimus laste- aia Vaela maja saalis esimene kont- sert. Üles astusid Saku Mando- liinide orkester koos solisti

Anne Adamsiga. Kõlasid kaunid videviku viisid ning mõni lugu kandis lausa maailma esiettekande tiitlit. | **KL**

Fotod: Kristi Lehist

Asutati Isamaa Kiili osakond

1. novembril asutati Isamaa Kiili osakond. Vastloodud osakonna esimeheks valiti Kiili Gümnaasiumi gümnaasist Jan-Eric Reintal. Isamaa Kiili osakonna juhatusse valiti

Kristian Sillaste, Riho Nelk, Gregor Heinsalu, Irene Mäe, Priit Tamme, Marek Väljari ning Tiit Laiksoo. Isamaa Harju piirkonna esimees on Jan Trei.

Jõulud südames: Ivo Linna ja Kertu Nurmetalo „Tähelend“

☉ Hiljuti Ivo Linna poolt lüüritud „Tähelend“, mille sõnade ja viisi autor on Kertu Nurmetalo, tõi muusikud kokku, et jagada lugejatega oma pühade mõtteid. Ivo Linna astub üles 14. detsembril Kiili Gümnaasiumi heategevuslikul jõuluüritusel.

Kristi Lehiste, toimetaja

Jõulud on aeg, mil kodudes süttivad küünlad, kostuvad rahulikud laulud ja südamesse poeb soojustunne. Just sellises meeleolus kohtus Kiili Leht Ivo ja Kertuga, kes jagas mõtteid jõuluaegast, muusika rollist pühade tähistamisel ning oma ettevalmistustest aasta kõige helemaks ajaks.

Kertu on muusikaga tegele- nud juba varasest lapsepõlvest saadik. „Muusika leidis mind juba kolmeaastaselt, kui osalesin Tamsalu Kultuurimajas laulu- võistlusel. Minu õpetaja Vaike Viileberg süstis mulle muusika- armastuse, mis on saatnud mind terve elu,“ räägib Kertu. Täna õpetab ta Kiili Gümnaasiumis muusikat ja juhendab koori. Samal ajal on ta kolme lapse ema, kelle igapäevaelu on täis tegutsemist ja loomingut. „Töötan muusikaõpetaja ja huvijuhi- juhina ning juhendan mudilas- ja naiskoori. Kahjuks jääb hobi- deks vähe aega, aga olen kaks aastat õppinud flööti ja loodan uuel aastal selle juurde naasta,“ räägib ta. „Tähelend“ sündis eelmisel jõuludel, kui Kertu mõtiskles, mida oma perele jõuluõhtul laulda ja nii see idee tal tekkis. „Õpetajana on minu ümber igapäevaselt suur melu. Paratamatult tekib päeva lõpus soov rahu ja vaikuse järele. Kui vaadata seda, mis maailmas toimub, siis rahu võiks olla

Foto: Teet Kehlmann

ERR-i stuudios laulu „Tähelend“ salvestusel. Vasakult: Liisbeth Poom, Triin Veissmann, Markus Lattikas, Kertu Nurmetalo, Ivo Linna, Robi Salumets. Ees: Mihhail Nikitin ja taga vasakult Marelle Kivinukk, Johann Sebastian Lattikas ja Roland Jauris.

meie ümber aastaringselt, mitte ainult jõuluajal,“ avab Kertu laulu sünniloo tagamaid. Kui aga laulu salvestamisest rääkida, siis selleks sai ta idee Markus Lattikast, kes Ivo soovitas. „Esimese kuulamisega oli selge, et see on laul, mida tahan laulda,“ ütleb Ivo. „Seal on nii ilus viis ja meelde jäävad sõnad – tõeline südamesse minev jõulu- laul.“ Ta jätkab: „Olen väga õnnelik, kui satub selline pakku- mine. See ajab meeled kihevile, et tahaks tegutseda. Iga uue loo puhul on elevust ja ärevust.“ Kertu sõnul oli suur rõõm, et Ivo võttis laulu omaks ja andis sellele oma erilise hingamise. Kui- gi „Tähelend“ pole veel raadiojaamades laialt kõlanud, loodab Kertu, et see jõuab jõulude ajal palju eetris kõlada. „Kuni seda raadiost kuulata ei saa, soovitan kõigil laulu YouTube'is nautida,“ lisab ta naeratades.

Pühad ja muusika käivad ikka käsikäes. Ivo jõulud möödavad alati traditsioonide rütmis. „Mis tekitab minu jaoks jõulutun- de? See on seletamatu. Kuidagi

juhtub nii, et inimesed unusta- vad korra igapäevased mured ja nääklused, naeratavad roh- kem, ütlevad lahkaid sõnu. See loobki selle erilise jõulutunde,“ räägib Ivo. Tema Muhi kodu- saadakse perega kokku, kuusk tuuakse tuppa, lapsed ja lapse- lapsed kogunevad seda ehtima. „See killamine ja kinkide oota- mine, salvide lugemine – need ongi kõige ilusamad hetked,“ kirjeldab Ivo. Ka Kertu jaoks on jõulud aasta kõige ilusam aeg. „Jõulukuul on muidugi kiire, sest korraldan palju üritusi ja valmistan esinejaid ette. Aga kui lõpuks jõuluaeg algab, siis on aeg perega koos olla, kuulata ilusat jõulumuusikat ja lihtsalt rahulikult kulgeda.“ Ivo astub üles kooli heategevuslikul jõuluüritusel 14. detsembril. „Heategevuslikud projektid ja kontserdid on minu jaoks alati olulised. Olen aastate jooksul palju esinenud lastekodudes, hooldekodudes ja haiglates. Need on kõige raskemad, aga ka kõige tähenduslikumad esine- mised,“ sõnab Ivo.

Kertu jaoks oli viimane süda- melähedane projekt oma klas- siga laulu „Süvämälestused“ salvestamine. „Kirjutasin laulu neile 2. klassi lõpus, laulsime seda enne suvevaheajale mine- kut. Aasta hiljem otsustasin lau- lu salvestada ja video filmida. Oli väga eriline tunne teha midagi sellist koos terve klassiga. Mul on nii hea meel, et kogukond ja sõbrad laulu salvestamist toetasid ning sellest samamoo- di rõõmu tundsid!“ meenutab lauluõpetaja möödunud aastat. Ivo jaoks on aasta möödunud ühtaegu nii suure rõõmu kui ka kurbuse tähe all. „Mu juubeli- kontsert märtsis Unibet Arenal läks korda, rahvast oli palju. Rõõmsaid sündmusi oli küllaga nagu igal aastal. Paraku mah- tus aastasse ka kurbust – üsna mitmed mu kallid tuttavad sõ- brad lahkusid igaviku teele. See on paratamatus, mida noorena võib-olla ei tajuta. See ehk tasa- kaalustab seda inimese ajaliku elu – peab olema rõõmu, kurbust, võite ja kaotusi,“ mõ- tiskleb laulja aastalõpumuistide. Uuel aastal teeb ta üle pika aja aprillikuus koos Tõnis Mägiga kolm kontserti. Pikki suvetuure ta enam ette ei viitsikski võtta, kuid sellised ootamatud koos- lused meeldivad Ivole väga: „Tegusus hoiabki värske- na, kõik me vananeme, aga nii kaua, kui on jõudu, tuleb tegutseda.“

Ivo ja Kertu on mõlemad veendunud, et jõulud on aeg, mil tasub võtta hetk, et nautida rahu ja olla tänulik. „See puhastab ja ilus tunne, kui saad olla koos lähedastega ja unustada korra- argipäeva – just see ongi jõulude tõeline olemus,“ sõnab Ivo lõpe- tuseks.

Imelist jõuluaega ja hoidke üksteist!

Hingedepäev Nabala palvemajas

1. novembril toimus Nabala palvemajas hingedepäeva kontsert. Üles astus Kiili käsi- kellade ansambel Grazioso koos dirigent Inna Laiga ning Kiili Kammerkoor dirigent Tuuli Metsojaga. Klaveril saa- tis Triin Jaago. Mõtisklusi pakkus novembrikuule ko- haselt EELK Jüri koguduse õpetaja Tanel Ots. Nii publi- kule kui ka esinejatele pakkus palvemaja hubane õhkkond

hingestatud meeleolu. Valla- vanem andis üle ka tänukirjad kolmele meie valla inimese- le, kes on olnud aastaid seotud Jüri kogudusega ning kes pälvisid sel aastal peapiiskop Urmas Viilmalt au- ja tänukir- jad. Need on inimesed, kel on pikaajased teened kogukonna ees: Vello Suits, Salme Välja- taga ja Meelika Lutter. Oli har- ras ja südamluk koosviibimine.

| Kristi Lehiste

Fotod: Veiko Ilus

Vasakult: vallavanem Aimur Liiva, Salme Väljataga, Vello Suits ja EELK Jüri koguduse õpetaja Tanel Ots.

Loomingulise hooga talvele vastu

☉ Sügis on tavaliselt selline aeg, milal seatakse alles atra ja valmistatakse jõulueelseks arvestuste, näituste ja kontsertide mõlluks. Siiski on sel sügisel Kiili Kunstide Koolis toimunud rohkem, kui oleks võinud arvata.

Kalev Valdla, Kiili Kunstide Kooli direktor

Kiili Rahvamaja seinte vahel toimunud kontsertide ja näituste kõrval tahaks esmalt esile tuua mõned konkurssandid. Reeglina toimub suurem osa muusika- õpilastele suunatud konkurssi- dest kevadeti, ent reeglite kõrval on alati toredad erandid.

20. oktoobril peeti Tartu Val- la Muusikakoolis David Otto Wirkhausile pühendatud noorte puhk- ja lõõkpillimängijate konkurssil oma ülesannete kõr- gusel. Jürii tunnustas III kohaga Uku Nurmetalo.

Noorte puhk- ja lõõkpillimängijate konkurss Tartus. Vasakult: Jaan Mesi, Uku Nurmetalo, Irina Oja.

Kristo Maalust. Klaveril saatis meie õpilasi kontsertmeister Irina Oja. Kõik kolm noort olid konkurssil oma ülesannete kõr- gusel. Jürii tunnustas III kohaga Uku Nurmetalo.

20.–24. novembril toimus MUBA-s juba 13. korda Eesti noorte pianistide konkurss „Eesti kõla“. Konkurssil osales õpetaja Tiia Koppeli klaveri- klassi õpilane Robert Kaasik, kes

Fotod: erakogu

Noorte pianistide konkurss „Eesti kõla“. Fotol Robert Kaasik.

pälvis hea esituse eest diplom.

Pea terve oktoobrikuu jook- sul olid mitme kevadel kunsti- osakonna lõpetanud noore kunstniku lõputööd näitusel Kullo Lastegaleriis. Tööd vali- ti näitusele konkurssil, kus said osaleda kõikide kunstikoolide lõpetajad üle Eesti. Meie lõpe- tajate hulgast osutusid valituks Kristiina Kartau, Krete Maalust, Oskar Vois ja Ilona Kurnikov, kelle lõputööd valmisid õpetaja

Kaire Lehtsaare valvsa pilgu all.

Oktoobris elas aktiivset kont- serdielu ka Kiili Vanamuusika- ansambel, kes esines nii Tallin- na Raekojas kui käis ringreisil Kreekas. Aga sellest sai lähemalt lugeda juba eelmises Kiili Lehes. Ka Kiili Kunstide Kooli pärimus- muusikud on rännanud sügisel vapralt mööda laagreid ja harju- tuspäevi, et olla valmis kevadel toimuvaks ettemängimiseks, kus valitakse need ansamblid, kes pääsevad suvise laulupeo juurde kuuluvale pillipeole.

Nüüd, kus sügisene etteval- mistusaeg on selja taha jäänud, valmistub kogu kool poolaasta lõpu arvestusteks, kontsertideks ja näitusteks. Juba 6. detsemb- ril toimub Kiili Kunstide Kooli talvekontsert, 14. detsembril osaleme ka Kiili Gümnaasiumi jõululaadal ning lisaks on palju muid näitusi ja kontserte tule- mas. Kõige värskemate uudiste- ga kursis olemiseks võib jälgida Kiili Kunstide Kooli lehte Face- bookis.

KIILI VALD

KIILI VALLA EAKATE JA ERIVAJADUSTEGA INIMESTE

JÕULUPIDU

KIILI RAHVAMAJAS

11:00 7 DETSEMBER

JÕULUMEELEOLU JA ETTEASTEID PAKUVAD NII KIILI VALLA ENDA KOLLEKTIIVID KUI KA ESINEJAD KAUGEMALT

PALUN OMA TULEKUST TEADA ANDA TELEFONIL 5558 9446 (AIME PÄRN)

KÕIGILE ON KAETUD LAUD

ÜRITUS ON TASUTA

Kiili Rahvamaja

Foto: erakogu

Kalev Vaidla monoetendus pälvis tunnustuse

Kiili Harrastusteater on sel sügisel ette võtnud palju projekte ja üks nendest on katsetada monoetendusega. Monoetendus on omamoodi keeruline ja paras väljakutse nii näitlejale kui ka lavastajale, aga me saime sellega hästi hakkama. Osalesime 9. novembril Elvas toimunud festivalil „Lava ainult mees juba“, kus Kalev Vaidla esitas väga elutruult ja südamliselt lugemehest, kes on füüsiliselt täiskasvanud, aga sisimas pole veel valmis suureks saama. Muide, tegu oli esietendusega. Lisaks üldtunnustusele saime žürii käest väikese eripreemia hea rolliesituse eest heade sõnadega: „Kindlasti esitage seda etendust veel ja veel,

väga hea oli!“ Seega on Kiili publikul midagi oodata, sest kindlasti võtame plaani ka kodupubliku ees esinemise. | **Merike Koort**, Kiili harrastusteatri loominguline juht

Individuaalne töönrurk raamatukogus

Vahel juhtub, et elekter on kodus ära, põnnid kilkavad, naabrimees teeb remonti või ämm vaatab telekast seepe ja on helinupu põhja keernud. Tööde tähtaeg läheneb, aga keskenduda pole võimalik.

Nüüd on meil lahendus olemas! Raamatukogus on loodud individuaalne töö-

nrurk neile, kes tahavad vaikuses ja rahu töötada. Aega ette broneerima ei pea, aga kui tahate veendunud olla, et koht on vaba, siis võite eelnevalt e-posti teel raamatukogu@kiilivald.ee või telefoni teel 604 0341 aja kinni panna. Töökoha kasutamise on tasuta. | **Mari Teede**, raamatukogu direktor

Foto: Mari Teede

Palju õnne, Ago ja Mummu-Liine 35!

☉ Iga viie aasta tagant pühendame rahvatantsupeo „Tantsuga talvesse“ valla kõige pikema ajaloo rahvatantsurühma sünnipäevale. See rühm on Ago ja Mummu-Liine ning on vanem kui vald ise.

Triin Aas,
tantsuõpetaja

35 aastat tagasi, 1989. a loodi Kiili Tantsumemmede rühm. Rühma juhtis Laine Kahu (1930–2015). 2003. aastal andis Laine oma rühma üle minule, jätkates ise tantsijana, kuni tervis lubas. Viimased viis aastat on toonud päris palju muutust ja uuendust. Kiili Tantsumemmede kauaaegne uus nimi Kiili Ago ja Memmed on saanud moodsama kõla – Kiili Ago ja Mummu-Liine.

Viis aastat tagasi meisterdasime peol valmis mustermemme ning kutsusime toredaid hingelt noori krapsakaid inimesi üles meie noorusliku seltskonnaga liituma. Sellest on olnud abi. Oleme juurde saanud hulga uusi armsaid tantsijaid. Vahepealse äreva piirangute aja elasime üle. Kasutasime rühma elushoidmiseks ära kõik lubatud võimalused nagu digitantsupeol osalemine, õues harjutamine, tervise testimine.

Rühma sünnist saati on sõbrustatud Saku ja Rae valla eakaaslastega, kellega koos on esinenud „Memme-taadi lustipidudel“, uue nimega „Põlvkondade pidu“, üksteise sünnipäevadel jm. Viimane suursündmus Agole ja Mummu-Liinedele oli tänavu aasta Harjumaa tantsupidu „Meie vägi“ Keila staadionil, kus väljakutäie Harjumaa omaeliste-

Foto: Maaris Tõlp

Foto: Triin Aas

Ago Raudlam, kui kaua olete rahvatantsuga tegelenud?

Veidi üle 20 aasta. Vahepeal kolisin ära ja oli paar aastat pausi, kuid Triin kutsus ikka tagasi.

Kas rahvatants on hobi või midagi enam?

Hobikorras tegelen, saan väljas käia ja jalgu liigutada. Juba tervise huvides ja hea tuju saab. Tähistame koos ka sünnipäevasid.

Kuidas iseloomustate oma tantsuõpetajat Triinu?

Arvan, et ta on meiega kannatlik. Talv läbi õpetab, saame sammud selgeks ja usun, et me pole teda alt vedanud. Triin tahab ikkagi täpselt, et jalga oleks õige, rivi sirge. Kolm tantsu on meil igatahes jälle selged peo ajaks.

ga õnnestus paduvihm siniseks taevaks tantsida. Eriti ägedad on need korrad, kui meid kutsutakse külla esinema ja saame ka publiku oma tantsuringi kaastata. Meenub mõne aasta tagune külaskäik Haabersti Päevakeskusesse omaeliste juurde ja Kiili Gümnaasiumi jõululaadale

koolinoorte sekka.

35 aasta jooksul on selles tantsurühmas tantsinud väga palju tublisid memmesid-taatisid, kes oma lusti ja nooruslikkusega on tihti suutnud silmad ette teha ka nooremale põlvkonnale. Meeles peame ning mõtteis hoiame kõiki endisi

rühma tantsijaid ja toetajaid, kes on omal ajal rohkem või vähem, pikka aega või mõne aasta panustanud Kiili valla seeniorite tantsuelusse ning toonud meid tänasesse päeva, et tähistada 35. sünnipäeva.

Palju õnne sünnipäevalastele!

Turvalisus on oluline väärtus

☉ Veel enne põneva ja rahuliku, kuid samas ka pimedat ja külma adventiaja algust külastasid Kiili Lasteaia koolieelikute rühmasid Saku vabatahtlikud päästjad ja Kiili valla piirkonnapolitseinik, et rääkida lastele ohutusest.

Mari Trakmann,
Kiili Lasteaia Jaaniusside rühma
õpetaja

Päästjad rääkisid ennetuskoolituse „Tulest targem“ raames lastele ohutusest, mis võivad meid igapäevaelus tabada ning julgustasid lapsi abisaamiseks erinevate osapoolte poole pöörduma, sh ka vajadusel häirekeskuse numbrile 112 helistama.

Lastelt uuriti, kas nad üldse teavad, milleks meil tule vaja on. Piltide kaasabil selgitati, kuidas teha õigesti lõket, põletada küünalt ja toimetada pliidi või ahju läheduses. Pikemalt peatuti tikikudega mängimise teemal ja suitsuandurist rääkimisel. Siis oli kord laste küsimuste käes. Seejärel ootas lapsi õues päästeauto juht Tarmo, kes täiendas laste teadasaamise soovi näitlikustamisega. Näiteks, kui lastel oli soov teada saada, mis tööriistaga saab

avariisse sattunud auto uksi avada, siis seda töövahendit neile ka näidati. Või kui lapsed soovisid teada saada, kuidas vesi voolikusse saab, siis tutvustati neile pumpa, mille abil vesi voolikusse pumbatakse. Lapsed said näha päästeautos olevat varustust ning loomu-

likult ka autoistmel istumist proovida.

Sarnaselt päästjatele pani ka politseinik kohe laste teadmised proovile, küsides, kas ja kui palju nad teavad, mis töö politseinik üldse teeb. Saanud vastuseks tüüpilise vastuse „püüavad pätte“, hakati ühi-

selt arutlema, kes need „pätid“ siis on. Samuti peatuti sellistel teemadel nagu füüsiline vägi- vald ja kaklemine, arvutimängude mängimine ja nende sisu tõelisus. Veel räägiti, kuidas ohutult liigelda nii jalakäija kui ka autojuhina, mis on valgusfoori töötamise põhimõtted ja miks valgusfoori üldse vaja on. Pikemalt peatuti helikuri teemal ning helikuri töötamise põhimõtteid demonstreeriti ka laste endi peal.

Selliste ohutuslaste teadmistega olid meil Kiili Lasteaia sisustatud kaks põnevat päeva, kus lapsed said vastused oma küsimustele ning ülevaate nii päästjate kui politseinike tööst.

Kiili Lasteaia on turvalisus üks olulisemaid võtmesõnasid ja seepärast toimuvad turvalisust tagavad tegevused ja õppused ka täiskasvanutele. Igal aastal osalevad kõik lasteaia-töötajad evakuaatsiooniõppustel ning õpivad kasutama tulekustutit. Majades on hinnatud riske ja riskianalüüsid välja toodud tegevuskava riskide maandamiseks. Usume, et Kiili Lasteaia on turvaline olla nii lastel kui ka täiskasvanutel.

Kiili Rahvamaja

KIILI

MUUSIKA- JA JAZZIKLUBI

KIILI MUUSIKA- JA JAZZIKLUBI ON KOHALIK KONTSERTSARJADE EDENDAJA, SOOVIME LUUA MUUSIKA SOBIV KESKKOND, KUS KÖIK LOOMINGULISED INIMESED, NII MUUSIKUD KUI KUULAJAD, KOKKU SAAVAD. KLUBIS TOIMUVAD HETKEL KONTSERDID, TULEVIKUS KA TÖÖTOAD, MUUSIKAKINO JA MITMED ERINEVAD ÜRITUSTE SARJAD, KUS SAAB KUULATA TIPPARTISTE EESTIST JA TULEVIKUS KA MUJALT MAAILMAST. KLUBIS MÄNGITAKSE AINULT VINÜÜLE, MUUSIKUTELE ANTAKSE TÄIELIK VABADUS JA KÜLALISI POPUTATAKSE TÄIAST JÕUST. SELLINE ÜKS ÕIGE KLUBI JU ONGI.

PILETID:

fienta

SAKSOFOON JA KONTRABASS

REEDE

07.02.2025

KIILI RAHVAMAJAS.

ÕHTU ALGUS 20:00

ALLANKALJASTE LOTA-LOVIISAROHTLA

KAKS ANDEKAT MUUSIKUT, ÜHINE KIRG
JAZZMUUSIKA VASTU.

ALLANKALJASTE SAKSOFOONIL
JA LOTA-LOVIISA ROHTLA
KONTRABASSIL

DI LAS
KULTURA

SPORDIÜUDISED

ORIENTEERUMINE

Anna Mia Atonen valiti 2024. aasta Eesti parimaks orienteerumisneiuks. Anna Mia saavutas Euroopa noorte meistri-võistlustel sprindis neljanda koha, võitis Eesti meistrivõistlustel orienteerumisjooksus neidude N-16 vanuseklassis

neli kuldmedalit, JOKA naiskonna koosseisus koos Evelyn Kaasiku ja Sigrid Ruuliga teatejooksus kulla ning võitis ka EOL- i noorte karikavõistlustel N-16 klassis. Palju-palju õnne! Edu edaspidiseks!

KALJURONIMINE

27. oktoobril Rakveres toimunud Eesti meistrivõistlustel kiirusronimises saavutas Jan Kaspar Kaarus (Kiili Gümnaasiumi 9. klassi õpilane) M-16 vanuseklassis esikoha. Palju õnne meistritiitli puhul!

MÖLKKY

Harku sisehallis 23. novembril peetud Eesti ja Soome maakondade meistrivõistlustel mölkk's saavutas Kiili Keeglklubi ja Kiili Koroonaklubi mängijatest koosnev Harju-

maa võistkond (koosseisus Eiki Madisson, Art Aamisepp, Rain Pusa ja Kaupo Kütt) 8. koha. I koha sai Lahti/Hollo-la, II koha Hiiu maakond ja III koha Tallinn.

KOROONA

Eesti 2024. a koroonavõistkondlikel (4 M ja 1 N) karikavõistluste 2. etapil 3. novembril Tihemetsa Spordi-

hones saavutas Kiili SK 2 võistkond (Rain Pusa, Tarmo Kristal, Paavo Ladvik, Arvo Haavel, Anne Klaar) 9. koha.

VÕRKPAALL

Eesti meistrivõistlustel võrkpallis meeste 1. liigas mängiv EstNor/Kiili meeskond on hetkel, kui põhiturniiril on mängitud 7 vooru, 4 võidu ja 3 kaotusega 6. kohal. Viimases koduväljakul, Kiili Spordihallis peetud mängus kaotati 2:0 eduseisust 2:3 põhirivaal Advokaadibüroo Premium / Rae vald meeskonnale.

li just 2 mängu kokkuvõttes Advokaadibüroo Premium / Rae vald meeskonnale. Kord siis Piibelet peal ja Westmann all, kord Westmann peal ja Piibelet all.

Rahvaliiga: Meeste II tugevusgrupi D-alagrupp – Kiili SK meeskonnal on hetkel 2 võitu ja 2 kaotust.

Rahvaliiga: Naiste I tugevusgrupi A-alagrupp – Kiili SK naiskonnal on hetkel 3 kaotust.

Rahvaliiga: Segavõistkonnade II tugevusgrupi E-alagrupp – Kiili SK võistkonnal on hetkel 1 võit ja 2 kaotust.

KORVPALL

OPTIBET Rahvaliiga Põhja regiooni Regular C-alagrupp – Kiili SK meeskonnal on hetkel 3 võitu ja 4 kaotust. Viimases

mängus kaotati koduväljakul, Kiili Spordihallis 44:65 Tal-Tech/ Haabersti SK meeskonnale.

JALGRATTASPORT

Eesti 2024 a parim jalgrattur meeste U-23 vanuseklassis

on Lauri Tamm. Palju-palju õnne!

KEEGEL

Eesti 2024. a lahtised segapaaride meistrivõistlused 07-10. novembril Tartu keeglisalis.

11. koht – Catleen Koort ja Angus Tõnnis (Kiili SK)

17. koht – Salome Laev ja Kaupo Kütt (Kiili SK)

18. koht – Riivo Rohi (SK Kalju)

19. koht – Pille Laev ja Eiki Madisson (Kiili SK)

31. koht – Maile Arusoo ja Silver Klaar (Kiili SK)

Kaupo Kütt

Liisa Luts: olen siin, et kuulata ja toetada

☉ **Noorte toetamine edasiõppimise ja karjäärivalikute tegemisel on alati oluline. Alates kevadest on igas Harjumaa omavalitsuses tööl noorte heaolu spetsialist, kelle ülesandeks on aidata 13–29-aastastel noortel leida sobiv õpi-võimalus või töökoht.**

Kristi Lehist,
toimetaja

Meie vallas tegutseb noorte heaolu spetsialistina Liisa Luts, kelle missiooniks on jõuda iga nooreni, pakkudes neile nii praktilist kui ka emotsionaalset tuge. Vestlesime Liisaga tema igapäevast tööst ja uurisime, millised on noorte enda ootused ja kogemused.

Tere, Liisa! Kui palju on neid noori, kes abi vajaks, või neid, kes on su poole juba pöördunud?

Tere! Kiili valla noortel läheb tegelikult hästi – nad on asjalikud, aktiivsed ja motiveeritud ning tihti peale teavad ise, mida nad soovivad ja kuidas seda saavutada. Küll aga proovin ma jõuda kõigi noorteni just seetõttu, et kunagi ei tea, millal ootamatu takistus või küsimus valitud teele satub. Seetõttu käin end ja noorte heaolu spetsialisti rolli koolis tutvustamas ka õppivatele noortele. Minu rõõmuks on mõned noored juba ka ise pöördunud.

Oled psühholoogi haridusega. Kellele ja kuidas sa oma abi pakud?

Minu töö on pakkuda infot, näiteks kus õppida soovitud eriala, milliseid võimalusi on rahvusvahelistes noorteprojektides osalemiseks, millised on võimalused alaealisena tööampsude tegemiseks või kust leida vaimse tervise toetust. Minuga kohtuma on oodatud kõik 13–29-aastased noored, kes mingil hetkel oma karjääri- või kooli valikutes võiksid tuge vajada. Noor ei pea olema hetkel üldse olukorras, kus ta ei õpi ega tööta – olen toeks ka neile, kes tahaksid sellistest olukordadest hoiduda.

Lisaks pakun ka praktilist tuge: kuidas koostada CV-d ja motivatsioonikirja, kuidas üldse töökohta otsida, saame koos harjutada tööle või kooli kandideerimise vestlust ning võin olla ka tugi, kes tuleb kaasa näiteks

Liisa Luts noortega koolis kohtumas.

esimesele Töötukassa kohtumisele. Teinekord arutleme noorega aga hoopis muudel teemadel – kuulan ära, aitan olukorda kaardistada ja vajadusel suunan edasi spetsialistidele.

Kiili Leht käis sinuga kaasas, kui külastasid koolis üht üheksandat klassi. Tundub, et said noortega hea kontakti?

Jah, Kiili Gümnaasium ja sealne karjäärspetsialist Angela ja klassijuhatajad on mind kenasti vastu võtnud ning loonud võimaluse käia klassidele end tutvustamas. Kuna mulle meeldib asju võimalusel natuke lõbusamalt ja mängulisemalt teha, siis selleks, et noored üld-

se avaneksid, kasutan erinevaid rollimänge, mängime ameti- Aliast või viime läbi töösteluse simulatsiooni. See paneb noored rohkem kaasa mõtlema ja võimestab noort ning toetab tema enesekindlust esinemisel, ühtlasi juhatab nad sisse teemadesse, millega mina edaspidi toetada saan. Mulle tundub, et üldiselt neile meeldib, sest kui mõnda tegevusse vabatahtlikku vajab, on tihti kätemeri üleval.

Kus noored sinuga vestelda saavad?

Mulle meeldib öelda, et võime kohtuda kus iganes ehk siis nii kontoris, kohvikus kui ka pargipingil – kuidas noor ise soovib.

Mida noored ise arvavad?

Helen ja Joanna Maria Kiili Gümnaasiumi 9. klassist ütlesid peale Liisaga kohtumist, et olid varem kuulnud noorte heaolu spetsialisti olemasolust, kuid ise kokku puutunud ei olnud. Peale kohtumist oldi ühel nõul, et võtaksid hea meelega edaspidi ühendust, et rääkida kooli sisseastumise teemadel või uurida välismaal õppimise kohta. Noortele tundus ka see huvitav, et spetsialistilt saab CV kirjutamise abi küsida ja suvel töötamise kohta infot saada. Varasemalt on noored karjäärivalikuid arutanud vanemate ja sõprade seltsis. Lisaks saab koolis ka karjäärspetsialisti käest nõu küsida. Lehele antud usutluses tõdesid noored, et mõtted liiguvad erinevete erialade vahel, soovitakse õppida näiteks spordipsühholoogiks või disaineriks või hambarstiks. Esialgu võetakse suund gümnaasiumi poole.

Küll aga pean tunnistama, et seni on enamik noored soovitud tulla vallamajja kohapeale. Korra olen ka käinud kodus kohtumisel ning tegelikult ka noorega kaasas kooli kandideerimisel.

Kui keegi tahaks sinuga ühendust võtta, kuidas nad seda teha saavad?

Kõige lihtsam on kirjutada e-maile liisa.luts@kiilivald.ee või helistada numbril 5567 7268. Kuna töötan 0,5 kohaga, siis niisama vallavalitsusse mind otsima tulla ei ole ehk mõistlik, kuid kirjale või telefonikõnele reageerin kindlasti ja leiame kohtumiseks aja.

Uus mälumängusari kutsub võistlema

14. novembril toimus Trio Pubis Kiili mälumängu sarja „Tarkade publi“ esimene etapp. Osales üheksa võistkonda. Esikolmikukohad jagunesid järgnevalt:

- Kiili Koor;
- Kreegirebased;
- Kiili Koroonaklubi.

Etapid toimuvad iga kuu teisel neljapäeval novembrist maini. Võistkonna suurus tohib olla kuni 4 liiget. Osavõttutasu on

12 €. Kohtade arv on piiratud, kuna ruum mahutab maksimaalselt 12–14 võistkonda. Iga etapi parimatele on välja pandud auhinnad. Sarja parimatele auhinnad DeWaltilt. Teine etapp toimub 12. detsembril kell 19.00. Eelregistreerimine: tarkadepubi@gmail.com. Lisa-infot leiad Facebooki grupist „Kiili mälumängusari „Tarkade publi““. | **Mait Alles**

Foto: erakogu

Eratee omaniku meelespea talveks

Korralikult ettevalmistatud eratee tagab, et talvised hooldustööd kulgeksid sujuvalt ja turvaliselt. Palume erateede omanikel enne talvist lumetörje perioodi üle kontrollida, kas tee on valla lumelükkamise nimekirjas. Seda saab teha läbi Kiili GIS rakenduse valla kodulehel kiilivald.ee.

Soovime, et talvine teehooldus sujuks kõigile osapooltele ladsalt.

Hoolitse teeäärte korrashoiu eest. Eemaldage oksad ja võsa vähemalt kahe meetri kaugusest teepervelt ja nelja meetri

kõrguselt. Nii väldite traktorite ja tehnikaga seotud kahjustusi, nagu peeglite ja klaaside purunemine.

Tagage masinatele ligipääs.

Kui traktor ei mahu teie erateele ohutult liikuma, ei ole tal kohustust lund lükata, kuna see võib tehnikat kahjustada. Veen-
duge, et tee on piisavalt lai ja

takistusteta.

Märgistage ohtlikud kohad ja teotsad. Paigaldage helkurpostid teetesse ning tähistage kõik ohtlikud kohad (sh äärekiivid, muud kiivid), mis võivad lumelükkamise tehnikat ohustada. Tähistamata objektide kahjustused lumelükkamise käigus ei kuulu hüvitamisele.

Riigimaantee maanteeinfo ööpäevaringne infonumber on 1247 ja e-post teeinfo@112.ee.

Kiili valla teehoolduse info: www.kiilivald.ee/talihooole. Soovime kõigile muretut ja turvalist talve! | KL

Õnnitleme detsembrikuu sünnipäevalapsi!

90 LAINE RANNAMÄE
88 ASTA PEEDULI
86 ÕITSE LIIVA
84 JAAN EEEVEL
84 HELMI PINK
83 LEMBIT OBLIKAS
83 NIINA ARUMEEL
80 EMMA PIRSON
79 ASTA LISTMANN
78 JUSSI TAPANI MÄENPÄÄ
78 EINO ABROI
77 ENN KIVI
77 ENN KALVET

77 PEETER PAAS
77 ELLE LUIK
77 HELJO VAIN
77 ELLE AVAMERE
76 LEILI LIPP
75 GEORG KALMUS
70 ILLO TALUR
70 HILLAR URBANIK
70 ENNO SILLANURM
70 MARGARITA TŠERNJAJEVA
70 MARIKA PEDAK
65 SERGEI HELLAMAA
65 HELI AHVEN

IN MEMORIAM

JAAN VALDNA
ENN MAASEPP
SVEN KIVISTIK
IIVE KANGRO
ALINA KOTELNIKOVA

Töömehe tugev elutahe väsis,
raske haigus murdis tema elupuu.

On lahkunud õemees
JAAN VALDNA.
Kaastunne abikaasa Aimele ja poeg Argole perega.

Mälestavad Nelli, Ants ja Arved peredega.

Kiili Rahvamaja

REEDE
10.01.2025
KIILI RAHVAMAJAS.
ÕHTU ALGUS 20:00

ERKKI REIMANN
KITARR

OLEN LÕPETANUD G. OTSA NIM. MUUSIKAKOOLI SOOLOKITARRI ERIALA KUS MINU ÕPETAJATEKS ON OLNUD TUNTUD KITARRIMÄNGIJAD RIHO LILJE, TOOMAS VANEM JA AIN VARTS. OMA INSTRUMENTI ÕPETAMISE KOE MÜST ON MUL U 25 AASTA JAGU. ÕPPIDA ON VÕIMALIK ELEKTRIKITARRI, AKUSTILIST KITARRI JA KLASSIKALIST KITARRI NING SOOVI KORRAL KA NOODISTMÄNGU. OLEN ÜLES ASTUNUD VÄGA PALJUDE KOOSSEISUDEGA, TEINUD ROHKESTI STUUDIOTÖÖD NING HELILOOMINGUT. HETKEL TEGUTSEN ÕPETAJA JA TEGEV MUUSIKUNA.

DI LAS KULTURA

KIILI MUUSIKA- JA JAZZIKLUBI ON KOHALIK KONTSERTSARJADE EDENDAJA. SOOVIME LUUA MUUSIKA SOBIV KESKKOND, KUS KÕIK LOOMINGULISED INIMESED, NII MUUSIKUD KUI KUULAJAD, KOKKU SAAVAD. KLUBIS TOIMUVAD HETKEL KONTSERDID. TULEVIKUS KA TÖÖTOD, MUUSIKAKINO JA MITMED ERINEVAD ÜRITUSTE SARJAD, KUS SAAB KUULATA TIPPARTISTE EESTIST JA TULEVIKUS KA MUJALT MAAILMAST. KLUBIS MÄNGITAKSE AINULT VINÜÜLE, MUUSIKUTELE ANTAKSE TÄIELIK VABADUS JA KÜLALISI POPUTATAKSE TÄIEST JÕUST. SELLINE ÜKS ÕIGE KLUBI JU ONGI.

PILETID: **fienta**

Kiili Rahvamaja

XXII
TANTSUGA
Talvesse

AGO ja MUMMU-LIINE
35

8. detsember 2024 15:00
Kiili Rahvamaja Nabala tee 12, Kiili

Üles astuvad Kiili valla kollektiivid ning sõbrad Sakust ja Raest

Tantsuga Talvesse kunstiline juht: Triin Aas

2024
KIILI
AASTALÕPU PIDU

19:00 **28** DETSEMBER

Kiili spordihoonde

2 QUICK START

SIIM KOPPEL UV-TRUMMISHOW
VIDEODISKO VDJ MARTINEERO
360 FOTOBOKS
BUTTERFLY COCKTAIL CATERING

PILETID FIENTA.COM ALATES 39 € | 8 - 10 KOHALISED ÜMARAD LAUAD
LAUAD LÄBI SNÄKIVAAGEN JA TERVITUSPOKAAL | LISAINFO KÜLDAR.PAULI@KIILIVALD.EE

OTT SEPP
INDREK TAALMAA
JAN UUSPÖLD

KALEVIPOJAD

LAVASTAJA ANTTO TERRAS
KUNSTNIK HANNA ALLSAAR

made in Finland

Kiili Rahvamajas
15.04.2025 kell 19:00
Avatud kohvik / Piletid fienta.com 26€ / 29€

nutrum.ee

Autor Tõnu Õnnepalu Lavastaja Veiko Tubin

PARADIIS

TEATER NUTRUM

Kiili Rahvamajas
29.04.2025 kell 19:00
Avatud kohvik / Piletid fienta.com 26€ / 29€

VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUSE ISTUNGITE KOKKUVÖTE

NB! Otsuste täiendavate lisadega saab tutvuda Kiili vallavalitsuses aadressil Nabala tee 2a, Kiili alev.

VOLIKOGU OTSUSED

- Kiili Vallavolikogu 21.11.2024 otsus nr 17 „Astelpaju tee 1 katastriüksuse omandamine“.
- Kiili Vallavolikogu 21.11.2024 otsus nr 18 „Toomhansu tn 2 katastriüksuse omandamine“.
- Kiili Vallavolikogu 21.11.2024 otsus nr 19 „Lepa tn 7 katastriüksuse omandamine“.
- Kiili Vallavolikogu 21.11.2024 otsus nr „20 Riikliku hariduslepe mitte heakskiitmine“.
- Kiili Vallavolikogu 21.11.2024 otsus nr 21 „Tautluse esitamine Riigikohtule“.

VALLAVALITSUSE KORRALDUSED Ehitus- ja planeerimisalased küsimused

- 29. oktoober 2024**
- Vallavalitsuse korraldus nr 416 „Ehitusloa osaliselt kehtetuks tunnistamine Kiili vallas Luige alevikus Viljandi mnt 162/4 (EHR kood 121392356) hoone ulatuses“.
 - Vallavalitsuse korraldus nr 417 „Ehitusloa väljastamine kasvuhoone 15 ja 16 püstitamiseks Aiandi, Nabala küla“.
 - Vallavalitsuse korraldus nr 418 „Ehitusloa väljastamine ridaelamu püstitamiseks Kastani tee 4, Vaela küla“.
 - Vallavalitsuse korraldus nr 419 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Niidi põik 6, Lähtse küla“.
 - Vallavalitsuse korraldus nr 420 „Projekteerimistingimuste määramine detailplaneeringu olemasolul, Sõmeru külas Tuule ja Sepamardi kinnistu detailplaneeringu täpsustamine“.
 - Vallavalitsuse korraldus nr 421 „Projekteerimistingimuste määramine detailplaneeringu olemasolul, Kiili alevis Aaviku maaüksuse detailplaneeringu täpsustamine“.

5. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 430 „Ehitusloa väljastamine korterelamu püstitamiseks Tormi tn 11/2, Kiili alev“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 431 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Pähklimeie tn 3, Lähtse küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 432 „Ehitusloa väljastamine abihoone püstitamiseks Looaasa tn 2a, Kiili alev“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 433 „Ehitusloa väljastamine ärihoone püstitamiseks Suurvälja tee 1, Vaela küla“.

12. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 438 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu laiendamiseks Karja tn 6, Kiili alev“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 439 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Jalaka tn 1, Lähtse küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 440 „Ehitusloa väljastamine kogukonnamaja ümberehitamiseks Nabala tee 14, Kiili alev“.

19. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 448 „Ehitusloa väljastamine puurkaevu rajamiseks Sinilille, Arusta küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 449 „Ehitusloa väljastamine puurkaevu rajamiseks Tüüstre tee 19, Kiili alev“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 450 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Kastani tee 8, Vaela küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 451 „Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Kastani tee 6, Vaela küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 452 „Ehitusloa väljastamine üksikela-

mu (EHR kood 121428172) püstitamiseks ja üksikelamu (EHR kood 120654044) lammutamiseks Kuldnoke tee 11, Nabala küla“.

- Vallavalitsuse korraldus nr 453 „Ehitusloa väljastamine sõidutee ja veetorustikurajamiseks 11151 Tõdva-Nabala tee, Nabala küla; Põldmäe tee ja Põldmäe tee 6, Sookaera küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 454 „Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Laeva, Lähtse küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 455 „Sausti külas Kaljula elumuala detailplaneeringu mittealgatamine“.

Keskkonna- ja maaküsimused

29. oktoober 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 422 „Katastriüksuse lähiaadressi muutmine, Kuuse tee 22“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 423 „Tihase tee 3 sundvalduse seadmine Elektrilevi OÜ kasuks“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 424 „Kurna tee 24 katastriüksuse sihtotstarbe määramine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 425 „Sausti katoodkaitse katastriüksuse sihtotstarbe määramine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 426 „Veski tänav T2 sundvalduse seadmine Elektrilevi OÜ kasuks“.

5. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 434 „Hajaasustuse programmi projekti lõpparuanne Kasetuka, Sõgula küla, Kiili vald“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 435 „Hajaasustuse programmi projekti lõpparuanne Ristiku, Paekna küla, Kiili vald“.

12. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 441 „Katastriüksuse piiride muutmine, 11115 Kurna-Tuhala tee T13 ja Uue-Aasa tee T3“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 442 „Katastriüksuse jagamine, Uue-Abro“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 443 „Ülase katastriüksuse sihtotstarbe määramine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 444 „Puurkaevu asukoha kooskõlastamine Sepamardi tee 4, Sõmeru küla“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 445 „Puurkaevu asukoha kooskõlastamine Kopli, Paekna küla“.

19. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 456 „Isikliku kasutusõiguse seadmine, Suurvälja tee“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 457 „Kiili valla heakorra eeskirja kompaktse hoonestuse alade määramine“.

Muud küsimused

29. oktoober 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 427 „Riigihanke viitenumber nr 285125 „Sotsiaaltransporditeenuse osutamine Kiili valla elanikele“ eduka pakkumuse kinnitamine ja hankelepingu sõlmimine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 428 „Kiili Varahalduse Sihtasutuse nõukogu liikme volituste pikendamine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 429 „Vaideotsus „Kiili Vallavalitsuse 17.09.2024 istungi protokollilise otsuse nr 3 ja Kiili Vallavalitsuse 18.09.2024 kirja nr 8-1/311-20 kehtetuks tunnistamiseks“ esitatud vaidel lahendamiseks“.

5. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 436 „Kiili Kunstide Kooli ja Kiili Rahvamaja isikkoosseisu kinnitamine“.

19. november 2024

- Vallavalitsuse korraldus nr 458 „Spordisaali tasuta kasutusse andmine“.
- Vallavalitsuse korraldus nr 462 „Montessori rühma mitte loomine Kiili Lasteaeda“.

Projekteerimistingimuste määramine elamu ja abihoone ehitusprojekti koostamiseks Kangru tee 31, Kangru alevik

Kiili Vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest projekteerimistingimuste andmiseks.

10.11.2024 esitati Kiili Vallavalitsusele projekteerimistingimuste taotlus nr 2411002/08623, millele soovetakse projekteerimistingimusi Kangru tee 31 (katastritunnus: 30501:001:0672) katastriüksusele eluhoone ja abihoone püstitamiseks ilma detailplaneeringut koostamata.

Esitatud ettepanekutega tutvus Kiili valla projektikomisjon ning on seisukohal, et

uue elamu ja abihoone püstitamine ei ole planeerimisseaduse ja Kiili valla üldplaneeringuga vastuolus, kuna hoonestus sobitub mahuliselt ja otstarbalt piirkonna väljakujunenud keskkonda. Käesoleval juhul on projekteerimistingimuste kaudu ehitusõiguse andmine isiku suhtes kõige efektiivsem, lihtsam ja kiirem viis eesmärgi saavutamiseks, mis ei riiva avalikku huvi ja on kooskõlas kehtiva õigusega.

Antud juhul on tegemist olemasoleva elamumaa katastri-

üksusega, mis asub detailplaneeringu kohustusega alas. Samas ei täida ta üldplaneeringus esitatud detailplaneeringu kohustusega kompaktse hoonestuse ja intensiivse maakasutusega ala nõudeid (Kiili valla üldplaneeringu seletuskiri, lk 19). Tulenevalt eelnevast järgivad väljastatavad projekteerimistingimused väikeelamumaa (EV) esitatud tingimusi (Kiili valla üldplaneeringu seletuskiri, lk 21–22).

Kokkuvõttes ei esine Kiili

Vallavalitsuse hinnangul põhjuseid, mis tingiksid abihoone projekteerimistingimuste andmata jätmise. Juhul kui soovatakse ehitada käesolevast korralduses sätestatud muud ehitist või soovatakse kinnistut jagada, on detailplaneeringu koostamine kohustuslik.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Kiili Vallavalitsuses ja Kiili valla kodulehel. Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada Kiili Vallavalitsusele 09.12.2024 kuni 05.01.2025.

Kiili Rahvamaja

KIILI MUUSIKA- JA JAZZIKLUBI

KIILI RAHVAMAJAS, ÕHTUTE ALGUSED 20:00

REEDE
10.01.2025ERKKI REIMANN
KITARRREEDE
7.02.2025ALLANKALJASTE & LOTA-LOVIISAROHTLA
SAKSOFFON JAKONTRABASSREEDE
7.03.2025PAUL NEITSOV
LAUL JA KITARR

KIILI MUUSIKA- JA JAZZIKLUBI ON KOHALIK KONTSERTSARJADE EDENDAJA. SOOVIME LUUA MUUSIKA SOBIV KESKKOND, KUS KÕIK LOOMINGULISED INIMESED, NII MUUSIKUD KUI KUULAJAD, KOKKU SAAVAD. KLUBIS TOIMUVAD HETKEL KONTSERDID. TULEVIKUS KA TÖÖTOAD, MUUSIKAKINO JA MITMED ERINEVAD ÜRITUSTE SARJAD, KUS SAAB KUULATA TIPPARTISTE EESTIST JA TULEVIKUS KA MUJALT MAAILMAST. KLUBIS MÄNGITAKSE AINULT VINÜÜLE, MUUSIKUTELE ANTAKSE TÄIELIK VABADUS JA KÜLALISI POPUTATAKSE TÄIEST JÕUST. SELLINE ÜKS ÕIGE KLUBI JU ONGI.

PILETID: **fienta**DJ LAS
KULTURA

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid!

25. oktoobril Geraht Kangur

Palju õnne, Anželika Sakutite-Kangur ja Rasmus Kangur!

28. oktoobril Mia Johanna Krüünvald

Palju õnne, Anne-Maria Krüünvald ja Jaan Ots!

4. novembril Aron Markus Pärnala

Palju õnne, Anna Carina ja Märt Pärnala!

6. novembril Otto Villem Kukku

Palju õnne, Lisanne ja Rainer Kukku!

8. novembril Elizabeth Volkova

Palju õnne, Marina Volkova ja Maksim Volkov!

22. novembril Lenna Talsi

Palju õnne, Kadi ja Taavi Talsi!

PEITUSEMÄNG!
LEIA NAD ÜLES!

Lehes on ära peidetud jõuluvana

Kõigi õigesti vastanute vahel loosime välja üllatusauhinna!
Saada vastus hiljemalt 16. detsembriks:
ajaleht@kiilivald.ee

Mitu jõuluvana leidsid?

Jõulutoetuse taotlemine algab 1. novembrist

Ühekordset rahalist toetust on võimalik taotleda

- nelja- ja enamalapselistel peredel (65 eurot),
- puudega laste peredel (100 eurot),
- eestkost- ja hooldusperedel (100 eurot),
- õigusvastaselt represseeritud isikutel (30 eurot),

kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on Kiili vald.

Kui nelja- ja enamalapselises peres kasvab vähemalt üks laps, kellel on tuvastatud puue, on makstav toetus 165 eurot.

Avaldusi saab esitada 1. novembrist kuni 20. detsembrini veebikeskkonna SPOKU kaudu või paberkanalil Kiili Vallavalitsuses. Lisainfo ja abi taotlemisel: sotsiaalnõunik Anneli Sternfeld, tel 5081638, e-post anneli.sternfeld@kiilivald.ee

KIILI VALD

HUVIRINGID JA MUUD TEENUSED KIILI EAKATE JA PUUETEGA INIMESTE PÄEVAKESKUSES NING KIILI RAHVAMAJAS

ESMASPÄEVITI

- **Käsitööring „Pitsiklubi”** alates kell 10.00 päevakeskuse ruumides (Nabala tee 2a keldrikorrus).
- **Mälutreening** toimub kaks korda kuus päevakeskuse ruumides. Toimumise kuupäevad: 02.12 ja 16.12.2024. Toimumise kellaaeg 14.00–15.00. Juhendajaks on mälutreener Reet Trei. Korra maksumus 3 eurot.
- **Meestel võimalus kasutada duši** päevakeskuses kell 10.00–14.00. Tulekust anda palun teada telefonil 55589446.

TEISIPÄEVITI

- **Tervisevõimlemine** kell 11.00–11.45 Kiili Rahvamaja saalis. Juhendaja Triin Aas. Pärast võimalus tulla pesema päevakeskusesse.
- **Naistel võimalus kasutada duši** päevakeskuses kell 10.00–14.00. Tulekust anda palun teada telefonil 55589446.

KOLMAPÄEVITI

- **Loovusring** toimub kaks korda kuus päevakeskuse ruumides 04.12 ja 18.12.2024. Toimumise kellaaeg 11.00–13.00. Juhendajaks on Salome Laev. Korra maksumus 3 eurot.

NELJAPÄEVITI

- **Käsitööring „Pitsiklubi”** alates kell 10.00 päevakeskuses.
- **Rahvatantsuring „Mummu-Liine”** 17.45–19.00 Kiili Rahvamajas.
- **Valamismaali ring** saab toimuma Päevakeskuses töötoana. Kui oleme grupi soovijaid kokku saanud, siis paneme paika kuupäeva. Soovist anda teada telefonil 55589446.

Kõikidesse ringidesse ootame vanu ja uusi huvilisi! Olge ikka rõõmsad ja terved!

Tegevuste kohta annab informatsiooni Aime Pärn telefonil 55589446.

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

VANNITUBADE ja KORTERITE ehitus ja remont
100% tervikliku lahendusena

vannitoaremont.eu
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

elektr^{ee}

Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinade ühendamine
Elektriauto laadijad
Küttegaablid
Soojuspumpade ühendamine

Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon

NÕRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD
elektr.ee
tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee

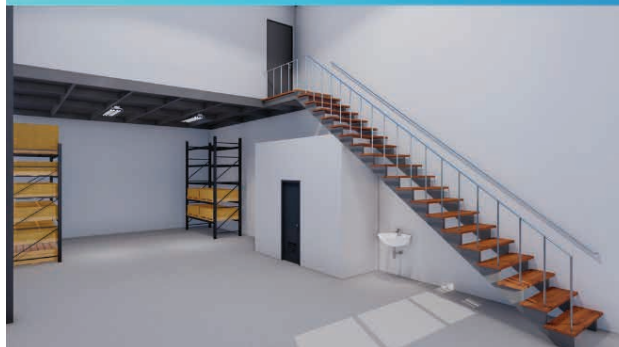

Investeeri tulevikku – OSTA endale LAOBOKS Mõigu Tehnopargis!

Laod/bürood suurusega 28m² - 230 m²

- Hea ASUKOHT
- KVALITEETNE ehitis
- OPTIMAALSE suurusega
28m² - 230 m²

- RENDITULU teenimise
võimalus (6-7% tootlus)
- Vara VÄÄRTUSE KASV

**LÄBIMÕELDUD INVESTEERING
KINNISVARASSE ON KASUMLIK - osta
endale isiklik laoboks!**

www.helgilaod.ee info@helgilaod.ee tel. 501 5546

Kes on Sinu maakler ?

**Kiili valla kohalik
maakler tuleb appi !**

Helista ja räägime täpsemalt!

TARMO MAHMASTOL
tarmo.mahmastol@uusmaa.ee

506 7666

#tarmomüüb

UUSMAA | City

KUULUTUSED

• Köitelt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, käändude freesimine, viljapuude hooldus, puude istutus – töid teostab litsenseeritud arborist. Võta ühendust ja vaata me koos üle. Tel 525 1330, marek@mw.ee

• Müüa toored ja kuivad kütetepuud kohaletoomisega. Info nr 509 9598, www.pakhalupuu.ee, email: pakhalupuu@gmail.com

UUSMAA | PLUS

**ELUKOHA -
ELUKOHANI**
kogemustega
ekspert,
südamlik
lähenemine!

Sinu kodu hinna
määramine
ja müügieelne
konsultatsioon
TASUTA!

LAURA BARBO
5180145
laura.barbo@uusmaa.ee

Meid kliendid soovivad

Reklaam ja kuulutused
reklaam@mkmeedia.ee
Telefon
5688 8797

Avatud kõik tegevuskohad
Programm ja tegevused jõululaval

Kogupere

Vanamõisa Jõulumaa
14. detsembril kell 11-16.00

14.00
STIG RÄSTA
jõulukontsert

Piletid
eelmüügis
www.joulumaa.ee